

курортных ресурсов. То есть существующая в Украине курортная сфера практически не имеет законодательной базы как таковой. А отсутствие курортного законодательства не позволяет четко определить место геологической службы в вопросах охраны и рационального использования природных лечебных ресурсов.

В связи с отсутствием документации, регламентирующей вопросы эксплуатации природных лечебных ресурсов, гидрогеологическая служба ЗАО проводит значительную работу по разработке временных нормативных документов. Для улучшения контроля за эксплуатацией природных лечебных ресурсов разработаны и согласованы Министерством здравоохранения Украины «Методические рекомендации по проведению режимных наблюдений на месторождениях природных лечебных ресурсов» (минеральные воды, лечебные грязи, рапа). Подготовлены к согласованию в первом чтении «Методические рекомендации по вопросам эксплуатации и охраны от истощения и загрязнения месторождений природных лечебных ресурсов». Подготовлен к рассмотрению проект «Положения о содержании и порядке выдачи горных отводов для разработки месторождений минеральных, пресных и других подземных вод». Специалисты геологической службы ЗАО принимали участие в составлении инструкций по применению Классификации запасов и ресурсов полезных ископаемых государственного фонда недр с месторождениями минеральных вод и лечебных грязей. Тем не менее некоторые государственные органы, на которые возложен контроль за эксплуатацией месторождений природных лечебных ресурсов, не признают, разработанные геологической службой ЗАО нормативные документы несмотря на их согласования органами здравоохранения и геологии Украины.

Однако, несмотря на объективные трудности Акционерному обществу удалось сохранить сеть геологической службы на курортах профсоюзов Украины, и добиться продолжения бюджетного финансирования геологоразведочных работ.

За значительные достижения в развитии курортологии ЗАО «Укрпрофздравница» в 1998 году принято в члены Всемирной федерации бальнеологии и климатологии. В 2004 году – признана лучшей торговой маркой Украины.

Учитывая выше изложенное, можно сказать, что опыт работы ЗАО «Укрпрофздравница» убедительно показал, что курорты не только выжили, но продолжают существовать и развиваться, совершенствуя методы лечения и реабилитации больных в санаторных условиях и прилагая максимум усилий к расширению, сохранению, рациональной эксплуатации и использованию природных лечебных ресурсов Украины.

ПАЛІЄНКО Г.Г., ЛОБОДА М.В., КОЛЕСНИК Е.О., ДИШЛОВИЙ І. М., ШАЛКОВСЬКИЙ Є.І., БАБОВ К. Д., НІКІПІЛОВА О.М., АКСЕНТІЙЧУК Б.І., ІВАСІВКА С.В., ФІСЕНКО Л.І., КОВАЛЬСЬКА В.В., ЛАДУБА Ю.М., ЯЦЮК В.М.

ПРАВИЛЬНІ ЗАПАТЕНТОВАНІ ТЕХНОЛОГІЇ “ДЖЕРЕЛО-ЛЮКС” ОЗДОРІВЛЕННЯ ЦІННИМИ МІНЕРАЛЬНИМИ ВОДАМИ І ФІТОНАПОЯМИ

Науково - виробниче підприємство з Києва Винахідницький центр “Джерело – Автоматика” у співдружності з провідними організаціями МОЗ України запатентувало технології правильного питного лікування цінними привізними та збагаченими місцевими мінеральними водами і фітонапоями за допомогою автоматичних блюветів – фітобарів “Джерело – Люкс”, по яких Україна має світовий пріоритет, 50 винаходів і ноу – хау. (Додаток №1).

Вони готовять з гарантованим збереженням природного складу та властивостей і відпускають за призначенням лікаря палітру з 24-х високоефективних природних лікувальних вод і фітонапоїв, які здатні виводити токсини, покращувати обмін речовин, зміцнювати імунну, ендокринну та нервову системи, підсилювати сечогінний і жовчогінний ефект, лікувати нирки, печінку, підшлункову, передміхурову залози та інші важливі органи, знижувати зайву вагу, оздоровлювати весь організм, забезпечувати активне довголіття. (Додаток №2).

Це розширює лікувальну базу, престиж і завантаження оздоровчих закладів, курортів, підвищує їх лікувальну ефективність. Блювети - фітобари на ЧП – картах

можуть здійснювати платний відпуск мінеральних вод та фітонапоїв та окупають вартість обладнання за 1-2 роки (Додаток №3).

Лікар призначає найкращий для кожної людини індивідуальний курс питного лікування, що програмується на ЧП-карті або на кодових оптосенсорах:

- 1.Один-два види мінеральної води чи фітонапою з палітри 24-х.
- 2.Кількість на курс лікування : від 1 до 24 літрів.
- 3.Порція на один прийом: від 50 до 250 мл.
- 4.Температура: від 20°C до 45°C .
- 5.Рівень мінералізації: від 1 до 15 г/л.
- 6.Рівень збагачення очищеної питної чи столової води бажаними біологічно активними речовинами, бальзамами, фітопрепаратами, пектинами, мікроелементами: від 0,01 г/л до 400г/л.

Споживач у бюветі - фітобарі одержує миттєво приготовану порцію лікувального напою з призначеними лікарем параметрами.

МОЗ України вважає за необхідне замінити на випробувані та надійні системи “Джерело – Люкс” непридатне обладнання бюветів з негерметичними баками та ТЕНовими нагрівачами. Вони окислюють, перегрівають лікувальні води вище припустимої температури 40°C, зберігають їх в нагрітому стані в неприродних умовах та руйнують природний склад, мікрофлору і лікувальні властивості (Додаток №4).

Примітивне обладнання бюветів в окремих оздоровницях, а також розлив у пляшки, руйнує оксилашибільні, термолабільні, органічні легколеткі компоненти і природну мікрофлору лікувальних вод, особливо тих, що містять органічні сполуки за типом “Нафтусі”, “Східницької”, “Збручанської”, “Гути”, “ Новозбручанської”, “Савлух - Су” та багатьох інших. Це - обман людей.

Запатентовані технології і системи, автоматичні бювети - фітобари "Джерело-Люкс" пропонують :

1. Гарантоване збереження якісного природного складу і лікувальних властивостей всіх видів лікувальних мінеральних вод і фітонапоїв.
2. Правильний безаераційний відбір безпосередньо від джерела і транспортування мінеральних вод у природних, анаеробних, стабілізуючих умовах – по магістралі, або в спеціальних герметичних контейнерах, де створюються стабілізуючі умови, природна температура, тиск, газове і живильне середовище природної мікрофлори, природний режим водообміну джерел.
3. Правильний миттєвий тонкошаровий нагрів під час дозованої видачі лікувальних вод – без перегріву в зоні контакту з теплоовіддаючою поверхнею вище 40°C і без руйнування цінних компонентів. Нагріта лікувальна вода не зберігається і не руйнується .
4. При необхідності бактерицидне очищення й автоматичне розведення до заданих питних концентрацій, автоматична дегазація надлишкового газу, наприклад, вуглекислого газу чи сірководню.
5. Автоматичне збагачення мінеральних столових і очищених питних вод бажаними біологічно активними речовинами в концентрації, що рекомендується лікарем: екстрактами женьшеню, ехінацеї, лікувального вина, квіткового меду і пилку, прополісу, екстрактами з винограду та інших пектинів, мікроелементами: йодом для ліквідації йододефіциту, калієм, кремнієм, природними потентоніками, абсорбентами, зборами лікувальних трав, фітопрепаратами, іншими природними біологічно активними речовинами, рекомендованими МОЗ України чи іншої країни Європи та світу.
6. Раціональна дозована видача одночасно з нагрівом лікувальних вод і фітонапоїв – з гарантованим збереженням якісного природного складу і властивостей – автоматами на ЧП-картах чи оптосенсорними автоматами.

Ліквідація нерациональних втрат і підвищення якості лікувальних вод за рахунок наближення до природного режиму водообміну.

Оптосенсорні автомати готовують і видають по одному виду мінеральної води чи фітонапою, при цьому їх потрібно в 8-12 разів більше, ніж автоматичних модулів на ЧП-картах. При кодуванні температури, мінералізації і дози один оптосенсорний модуль може готовувати 8-12 видів мінеральної води або фітонапою.

7. Автоматичне керування родовищем мінеральних вод і бюветами - фітобарами.

Автоматичний злив застояної, малоактивної води чи фітонапоїв, дезінфекція і промивання системи в автоматичному режимі.

8. Захищеність від заростання, відкладення травертину, агресивного впливу мінеральних вод на контакуючі матеріали.

Надійна робота в жорстких умовах експлуатації, гарантії на запатентовану систему, що пройшла всесторонні випробування.

9. Створення, монтаж і введення в експлуатацію на об'єкті – без капітальних витрат на будівництво приміщення.

Естетичні металопластикові стійки 1,5 x 0,55 x 2,05 м чи 1,2 x 0,5 x 2,25 м або 3,0x 1,2 x 2,05м гармонійно вписуються в існуючі приміщення, придатні для питного лікування.

Обладнання може бути вмонтоване в приміщення існуючих бюветів – замість забороненого МОЗ України застарілого обладнання, з негерметичними баками і ТЕНовими нагрівачами, що окислює, перегріває в зоні контакту з ТЕНами значно вище допустимої температури 40°C і руйнує склад лікувальних вод (Додаток №4).

Автоматичні бювети – фітобари “Джерело – Люкс” вже 26 років ефективно оздоровлюють людей на знаменитих курортах: Трускавець, Миргород, Слов’янськ, Одеса, Сонячний Лиман, Хмільник, в перспективі Моршин, Закарпаття, в санаторії “Дніпро”, “Жемчужина”, “Ай – Петрі” в Ялті, санаторіях “Маяк”, “Примор’є”, “Планета” в Євпаторії, в багатьох інших оздоровницях України.

Пропонується обладнати автоматичний бювет - фітобар цінних мінеральних вод і фітонапояїв з ропи Моршинського родовища мінералізацією 140 – 180 г/л або лікувальної ропи інших родовищ України: Модуль №1 : Моршинська, джерело №1

2,5 г/л, 3,5 г/л, 5г/л, 7 г/л, 10 г/л, 12 г/л, 14г/л - 22°C,

2,5 г/л, 3,5 г/л, 5г/л, 7 г/л, 10 г/л, 12 г/л, 14г/л – 43 °C.

Модуль №2 : «Моршинська», джерело №6

2,5 г/л, 3,5 г/л, 5г/л, 7 г/л, 10 г/л, 12 г/л, 14г/л - 22°C,

2,5 г/л, 3,5 г/л, 5г/л, 7 г/л, 10 г/л, 12 г/л, 14г/л – 43 °C.

Модуль №3: “ Збручанська”, “Новозбручанська”, “Східницька”, “Гута” або інші лікувальні води типу “Нафтусі”– “Збручанська” - 20°C, “Збручанська” - 40°C - з безаераційним відбором безпосередньо від свердловини в герметичних контейнерах, в середовищі вуглекислого газу або сірководню - згідно заключенню Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України , Українського НДІ медреабілітації та курортології МОЗ України або патенту Інституту гідрогеології НАН України, транспортування та короткочасне зберігання, приготування в бюветах по запатентованих технологіях Джерело – Люкс”, гарантовано зберігаючих природний склад і властивості .

Модуль №4: Екстракт женьшеню або ехінацеї , він – віти тощо: 3,5 г/л, 7,0 г/л -20°C, 3,5 г/л, 5,0 г/л - 40°C - рівні збагачення (концентрації) і температури - згідно рекомендації МОЗ України і призначенню лікаря.

Модуль №5: Йодована лікувальна вода “Йодіс” для ліквідації йододефіциту або лікувальна вода з іншими цінними мікроелементами:

1. 0,15 г/л, 0,1 г/л - 20°C; 3. 0,15 г/л, 0,1 г/л-40°C;

2. 0,075 г/л, 0,2 г/л-20°C; 4. 0,075 г/л, 0,2 г/л-40°C.

Модуль №6 : Мінеральна лікувальна вода - на Ваш вибір з популярних джерел, які мають бальнеологічне заключення – з температурами та рівнями мінералізації згідно призначення.

Просимо направити Ваші пропозиції на адресу Винахідницького центру “Джерело – Автоматика”:

вул. Ш. Руставелі, 39/ 41, м. Київ, Україна, 01033. E –mail :lux@ dzerelo.kiev.ua тел/ факс 451-70-17, 257-10-08, (067) 707-46-29.

Додатки: 1. Ілюстрована доповідь від України “Правильні технології “Джерело – Люкс” - оздоровлення палітрою цінних мінеральних вод і фітонапояїв” на Всесвітніх конгресах курортологів FEMTEC, OMTh у Франції, Італії, Іспанії та Росії, на Міжнародному форумі по воді в Каннах під егідою ООН і ЮНЕСКО.

2. Перелік патентів ВЦ “ Джерело – Автоматика» на створення технологій правильного питного лікування “Джерело- Люкс”.

3. Розрахунок лікувальної та економічної ефективності бюветів - фітобарів “Джерело- Люкс”.

4. Офіційні документи МОЗ України та НАН України.

Додаток №2

ПЕРЕЛІК ПАТЕНТІВ НВП “ДЖЕРЕЛО – АВТОМАТИКА” НА СТВОРЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПРАВИЛЬНОГО ПИТНОГО ЛІКУВАННЯ

1.“Спосіб експлуатації родовищ мінеральних вод зі змінними властивостями після видобутку з надр”, патент України № 25251A від 30.10.98;

2.“Спосіб споживання мінеральних вод, в тому числі із складом, що руйнується при аерації, нагріві та зберіганні поза природними умовами”, патент на винахід по заявці № 98094885 від 17.09.98;

3.“Система управління експлуатацією родовища мінеральних вод із змінними властивостями після видобутку з надр ”, патент по заявці № 98105461 від 19.10.98;

4.“Автоматичний бювет мінеральних вод”, патент на винахід по заявці № 98105462 від 19.10.98;

Додаток №4

ОФІЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ МОЗ УКРАЇНИ

1. Листи МОЗ України, Українського НДІ медичної реабілітації та курортології, Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, ЗАТ “Укрпрофоздоровниця” і ВАФК про заборону застарілого примітивного обладнання в бюветах з негерметичними баками і ТЕНовими нагрівачами, що руйнують природний склад лікувальних вод і фітонапоїв.

2. Висновок Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України про гарантоване збереження якісного природного складу вод типу “Нафтуся” протягом не менш ніж семиденного періоду - при відборі і збереженні в анаеробних умовах в атмосфері вуглекислого газу.

3. Патент Інституту гідрогеології на тривале збереження, консервацію якісного природного складу вод з підвищеним вмістом органічних речовин типу “Нафтуся”.

4. Лист Державного Фармакологічного центру МОЗ України про можливість збагачення мінеральних столових та очищених питних вод бажаними біологічно активними речовинами при використанні на курортах - згідно рекомендації лікарів і МОЗ України.

5. Гігієнічний висновок МОЗ України на модулі автоматичних бюветів - фітобарів “Джерело – Люкс”.

Додаток №3

ЛІКУВАЛЬНА І ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ АВТОМАТИЧНИХ БЮВЕТІВ - ФІТОБАРІВ “ДЖЕРЕЛО - ЛЮКС”(Переваги на тендери)

I

Ввести у вартість путівки правильне питне лікування палітою цінних мінеральних вод і фітонапоїв

1. Розширення лікувальної бази і престижу оздоровниць.

2. Згідно даних вчених МОЗ України, правильне питне лікування основних і супутніх захворювань необхідне більш ніж 80% клієнтів оздоровниць.

3. Гарантоване збереження якісного природного складу і лікувальних властивостей всіх мінеральних вод і фітонапоїв – замість малоефективного лікування напівзруйнованими напоями.

4. Світовий пріоритет України, 50 винаходів і “ноу – хай” визнані на Всесвітніх конгресах курортологів FEMTEC, OMTh , на Міжнародному форумі в Каннах під егідою ООН і ЮНЕСКО.

II

Ввести раціональний платний відпуск цінних мінеральних вод і фітонапоїв по ЧП - картах, оптимальний, найкращий для кожної людини індивідуальний курс правильного питного лікування

РОЗРАХУНОК

**1. При відпуску мінеральної води чи фітонапою по 0,50 коп за100г (як с-й
“Зелений Мис” в Одесі) ціна за 1 день – 2 грн. на 1 людину**

В клініці, санаторії чи турбазі на 500 чол правильного питного лікування потребують не менше 400 чол.

Виручка щоденно: 400 x 2 грн=800 грн.

Виручка за місяць : 800x 30= 24000 грн.

Виручка за рік : 24000x 12= 288000 грн.

2. Вартість Моршинської ропи джерел №6 та №1 мінералізацією 150 г/л – 6 гривень за 1 літр.

При автоматичному приготуванні і розведенні в 40 чи 20 раз до питних концентрацій 3,5 г/л чи 7,0 г/л вартість 1 (одного) літра справжньої Моршинської лікувальної води становить : при 3,5г/л 6 грн : 40= 0,15 коп., при 7,0 г/л 6 грн : 20 = 0,30 коп.

3.Аналогічна вартість приготовлених і розведеніх згідно рекомендацій лікаря екстрактів женьшенню, ехінацеї, алое, він - віti, цінних мікроелементів, природних лікувальних вод і фітонапоїв з екологічно чистих зборів лікувальних трав, продуктів бджільництва, біологічно активних речовин, рекомендованих МОЗ України. БЮВЕТИ - ФІТОБАРИ «ДЖЕРЕЛО - ЛЮКС» ЕКОНОМІЧНО ОКУПОВУЮТЬСЯ ЗА 1 – 2 РОКИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ!

НВП Винахідницький Центр “Джерело – Автоматика”, Всеукраїнська Асоціація фізіотерапевтів і курортологів, Міністерство Охорони здоров'я, Управління лікувально - санітарних закладів Секретаріату Президента, Український НДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України , ЗАТ”Укрпрофоздоровниця” ,ЗАТ “ Трускавецьккурорт”, санаторій “Пуща – Озерна”, Київ –Одеса - Трускавець

РУДЬКО Г.І., МІТЬКО О.П., БАКАРЖІСВА О.О.

ЕКОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ГЕОЛОГІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА - ЯК ІНСТРУМЕНТ КОНТРОЛЮ ЗДОРОВЯ НАСЕЛЕННЯ

В статье представлен медико-геоэкологический анализ геологической среды на примере Карпатского региона Украины. Проанализирована система "человек -геологическая среда" с точки зрения влияния ее основных факторов на состояние здоровья населения.

* * *

Вступивши у ХХІ століття, людина, сама того не підозрюючи, створила прецедент незворотних техногенних змін у біосфері і тим зумовила у значній мірі проблеми із станом свого здоров'я. Тривалий час досліджаючи феномен взаємодії людини з геосферним простором (насамперед із геологічним середовищем), автори пропонують свою інтерпретацію впливу на стан здоров'я людини одного з основних чинників довкілля - геологічного середовища. Геологічне середовище, як мінеральна основа біосфери, основний постачальник енергетичних ресурсів та літосферний простір для будівництва інженерних споруд і комунікацій, безсумнівно, впливає на стан організму людини.

Нами вжито спробу на прикладі Карпатського регіону України розглянути різні механізми взаємодії у системі "людина - геологічне середовище" з огляду їх впливу на стан здоров'я людини.

Основний напрям, розроблений авторами, - конструювання різномасштабних моделей, які на рівнях логічних, математичних та інших залежностей дозволяють охарактеризувати в детерміновано-роздрібненному аспекті вилів певних чинників геологічного середовища на організм людини.

Фактичний матеріал, покладений в основу роботи, - це комплексні самостійні дослідження авторів, які виконані спільно з геологами, медиками, геофізиками, біологами з метою визначення пріоритетних напрямків подальших дій для розробки оптимізаційних заходів у різноманітній системі "людина - геологічне середовище".

Характеристика умов взаємодії людини як біологічної системи з геологічним середовищем складається по таких основних напрямках: